

ПАМ'ЯТІ ЛЮДМИЛИ ГЕОРГІЇВНИ АЛЕКСАНДРОВОЇ

27 грудня 2015 року пішла з життя Александрова Людмила Георгіївна, доктор біологічних наук, провідний науковий співробітник лабораторії аналітичної хімії та моніторингу токсичних речовин ДУ «Інститут медицини праці Національної академії медичних наук України».

Народилася Людмила Георгіївна 22 вересня 1937 року в м. Острові Псковської області (Росія). У Києві разом з рідними вона опинилася після звільнення столиці України в 1943 році. Після отримання вищої освіти в Київському технологічному інституті харчової промисловості почала свою трудову діяльність у Київській облспоживспілці, де працювала старшим інженером 4 роки. Тяжіння до наукової праці привело її в 1964 році до Київського науково-дослідного інституту гігієни праці та профзахворювань (нині – Інститут медицини праці НАМН України) у хіміко-аналітичну лабораторію, в якій працювала до останнього часу: спочатку старшим інженером, потім – молодшим, старшим науковим співробітником, а останні понад 20 років – провідним науковим співробітником лабораторії аналітичної хімії та моніторингу токсичних речовин.

Саме тут Людмила Георгіївна стала одним з провідних фахівців з аналітичної хімії пестицидів та інших потенційно небезпечних хімічних речовин.

Результатом її творчої роботи під керівництвом видатного вченого, доктора біологічних наук, професора з аналітичної хімії М. А. Клісенко став захист у 1971 році кандидатської дисертації на тему «N-фенилкарбаматы. Методы определения в воздухе, биологическом материале и идентификация продуктов их метаболизма». Подальші різнобічні та глибокі наукові дослідження під керівництвом академіка Ю. І. Кундієва та професора М. А. Клісенко в 1990 році завершилися докторською дисертацією «Токсикокинетика фосфорорганических и тиокарбаматовых пестицидов и ее значимость в проявлении биологического действия (к проблеме гигиенической регламентации)».

Наукові розробки узагальнені в майже 300 публікаціях у вітчизняних та закордонних наукових виданнях, понад 100 методичних вказівок з визначення пестицидів та інших небезпечних хімічних

речовин у повітрі робочої зони та атмосферному повітрі, інших об'єктах виробничого середовища та довілля, сільськогосподарській сировині та харчових продуктах, біологічних середовищах. Ці надбання відіграли велику роль у спільних з гігієністами та токсикологами фундаментальних та прикладних дослідженнях з вивчення токсикокінетики пестицидів при їхньому надходженні до організму експериментальних тварин, з оцінки умов праці в сільському господарстві та промисловості, регламентування безпечного для здоров'я працюючих та населення застосування пестицидів у сільському господарстві.

Доктор біологічних наук Л. Г. Александрова – співавтор довідкових видань «Определение остаточных количеств пестицидов», за редакцією Ю. І. Кундієва (Київ, 1983 р.) та «Методы определения микроколичеств пестицидов в продуктах питания, кормах и внешней среде», за редакцією М. А. Клісенко (Москва, 1983 р.); навчальних посібників для вищої школи «Аналітична хімія залишкових кількостей пестицидів» (Київ, 1999 р.) та «Гігієна праці (Методи досліджень та санітарно-епідеміологічний нагляд)», за редакцією А. М. Шевченка, О. П. Яворовського (Вінниця, 2005 р.). Л. Александрова брала участь у редакційній колегії понад 60 збірників «Методичні вказівки з визначення мікрокількостей пестицидів в харчових продуктах, кормах та навколишньому середовищі» та «Методические указания по изменению концентрации вредных веществ в воздухе рабочей зоны»; 4 інформаційних бюлетенів «Нові пестициди: токсиколого-гігієнічні характеристики,

нормативи і регламенти, заходи безпеки» (Київ, 2001–2004 рр.).

Л. Г. Александрова завжди відрзнялася активною громадською діяльністю. Протягом тривалого часу була членом секції промислово-санітарної хімії Проблемної комісії «Научные основы гигиены и профпатологии» та групи експертів при ДЕРЖХІМКОМІСІЇ СРСР, керувала секцією «Гігієна праці» Лабораторної Ради при МОЗ УРСР. У 1996–2012 роках очолювала Комісію з методів контролю за небезпечними факторами Комітету з питань гігієнічного регламентування МОЗ України. До останнього часу постійно брала участь у роботі ще 4 його комісій, а також Групи експертів Міністерства екології та природних ресурсів України. З 2005 року була незмінним відповідальним секретарем «Українського журналу з проблем медицини праці», з 2001 року – заступником головного редактора часопису «Журнал хроматографічного товариства».

Л. Г. Александрова постійно виступала з лекціями на семінарах для лікарів-лаборантів ДСЕС, хіміків-аналітиків та фахівців з охорони праці промислових підприємств, передаючи свій досвід та професійні знання.

Як заступник голови організаційного комітету вона була організатором декількох конференцій з міжнародною участю «Методи хімічного аналізу», «Чистота довкілля в нашому місті» та ін.

Л. Г. Александрова була активним членом Спеціалізованих рад по захисту докторських дисер-

тацій – при ДУ «Інститут медицини праці Національної академії медичних наук України» та ДУ «Інститут гігієни та медичної екології імені О. М. Марзєєва Національної академії медичних наук України».

Л. Г. Александрова за плідну та самовіддану творчу працю й наукові досягнення нагороджена двома медалями та Знаком «Отличнику здравоохранения СССР», численними почесними грамотами Міністерства охорони здоров'я України, Національної академії медичних наук України та ін.

Людмила Георгіївна була доброю та чуйною Людиною. Вона завжди була готова поділитися своїм багатим професійним та життєвим досвідом, а в лиху годину – підтримати та прийти на допомогу. Талановитий оратор, вона вирізнялася не тільки особливим почуттям слова, але й майстерністю поетичних рядків. Тонкі поезії були гармонійною складовою духовного життя цієї неординарної людини.

Світла пам'ять про Людмилу Георгіївну Александрову, талановитого вченого та чудового товариша назавжди залишиться в серцях друзів, колег, рідних.

*Колектив Державної установи
«Інститут медицини праці Національної
академії медичних наук України»,*

Редколегія журналу